

[Lysholt Hansen.]

Mit parti har her i tinget i den seneste tid fremsat en række forslag, og disse forslag er blevet afvist af skiftende ministre med den begrundelse, at der sad en række udvalg og arbejdede med de pågældende lovområder, men lige så snart disse betænkninger fra udvalgene forelå, ville regeringen vende tilbage til tingene osv. Man har altså afvist en række forslag fra os med henvisning til udvalg og kommissioner. Nu ved vi, at der sidder et udvalg og arbejder med en ny bibliotekslov, og dette udvalg afgiver betænkning inden for 3 uger. Vi ved også, at statsministeren har meddelt, at vi skal have biblioteksloven til behandling her i folketinget i dette folketingsår, og så må jeg meget beklage, at man på et tidspunkt, hvor det udvalg, som ministeren selv har ønsket skulle arbejde hver eneste uge — og det har det gjort — for at man kan få lovforslaget frem i denne samling, er lige ved at være færdigt med sit arbejde, kommer og slår noget af fundamentet under den nye lov i stykker. Jeg vil meget håbe, at vi under det udvalgsarbejde, som jeg må bede om at få om det foreliggende lovforslag, kan nå til enighed om at udskyde dette lovforslag om en forringelse af tilskuddet til biblioteksvæsenet.

Den ordning, vi har nu med en refusion på 45 pct. af beløb indtil 275.000 kr., og 30 pct. af resten, blev indført i 1965-66. Da havde vi 1.200 kommuner, og af disse lå de 1.140 under 275.000 kr.-grænsen. Der var altså kun 60, og det vil sige de største byer, der kom ind under reglen med de 30 pct. Fra 1. april i fjor, da kommunalreformen trådte i kraft, har vi 274 kommuner, men af dem ligger 140 over grænsen på de 275.000 kr. Det vil sige, at kommunerne allerede nu i kraft af sammenlægningerne har måttet give afkald på et betydeligt beløb i statsrefusion.

Når jeg beklager det så stærkt, skyldes det, at biblioteksvæsenet er dårligst udbygget i vore landkommuner, og vi ved, at en række landkommuner nu er sammenlagt til såkaldte storkommuner. De har haft meget besvær med at lægge budget for hele biblioteksområdet for det finansår, der begynder nu 1. april. De er ikke vant til at bevilge de beløb pr. indbygger til biblioteksvæsenet, som man gør i en række bykommuner, men

man har altså bevilget beløbene i forventning om at få refusion efter de hidtil gældende satser, og nu vælter hele spillet.

Jeg beklager det meget, fordi jeg anser en udvikling af biblioteksvæsenet i de nye storkommuner for at være et meget væsentligt led i bestræbelserne for at tømre kommunerne sammen. Vi ved, at det store problem i de såkaldt store kommuner af landkarakter, altså hvor flere tidligere landkommuner er lagt sammen, er at få dem til at føle sig som en enhed, en ny storkommune, og i dette forsøg på at tømre kommunerne sammen er biblioteksvæsenet et helt afgørende led for mig at se — og jeg ved også for ministeren. Jeg ved, at ministeren har rejst rundt og holdt møder — og det vil jeg gerne rose ministeren for — og opfordret kommunalfolk til virkelig at gøre en indsats for udbygning af biblioteksvæsenet, ikke alene ved anvendelsen af bogen i biblioteksarbejdet, men også ved en række av-midler og en række kulturelle arrangementer. Men ministeren har jo ikke haft ret mange penge til at bakke det op med, og nu kommer ministeren så og må skære 10-12 mill. kr. væk. Det beklager jeg meget, også fordi det er helt klart, at en nedskæring af tilskuddet som den, der er tale om her, decideret vil ramme landkommunerne, der nu skulle gå over til gradvis at indføre heltidsbetjening; den nuværende lov pålægger faktisk så godt som alle de nye kommuner at gå over til heltidsbetjening. Der er måske nogle, der siger: ja men det går meget godt med den deltidsbetjening, man har med lærerne, men det gør det jo ikke. Realiteten er, at i et bibliotek i en landkommune, hvor man har deltidsbetjening — og det gælder i gennemsnit for alle landets deltidsbiblioteker — har man et udlån pr. indbygger pr. år på 1,8 bind. Men lige så snart der er en bibliotekarisk betjening, altså en sagkundskab på, kommer man op på 5,6 bind, og det vil sige, at i landkommunen har man normalt kun et udlån af bøger, der er en tredjedel af bykommunens, og det er bestemt ikke, fordi behovet ikke er til stede i landkommunen; det viser undersøgelser, som er foretaget bl. a. af det udvalg, som arbejder med den nye bibliotekslov, og så er det simpelt hen synd, at man på nuværende tidspunkt, hvor vi står over for at skulle behandle en ny bibliotekslov, forringer mulighederne i land-